

naar denne Lov træder i Kraft, da underbyder disse lave Takster ved at sælge saa billige Kort, som man hidtil har solgt paa Banerne, saa billige, at man har kunnet køre fra Lyngby til Kjøbenhavn for 7 Ø., medens man og navnlig Landboerne paa andre Afstande ved Enkeltbilletter, nemlig paa de korte Afstande, endog fik en Forhøjelse ved Takstloven af 1896. Der er sandelig ingen Grund til at opretholde saa billige Takster for Kort, som man hidtil har haft her i Landet. Jeg kan, som sagt, give dette Lovforslag min fulde Tilslutning og anbefale det til uforandret Vedtagelse her i Tinget.

Hammerich: Da i 1896 den Takstlov blev vedtagen, som vi nu her ere i Færd med at forandre og give ny Lovskraft, tillod jeg mig at have en fra det øvrige Ting ret forskellig Grundopfattelse deri, at jeg fandt det ganske urigtigt at lovbinde Administrationen paa et saadant Punkt som Jernbanetaksterne. Det er ganske sikkert, at intet Aktieselskab, som stod over for en lignende Opgave, vilde faldt paa noget i og for sig saa meningsløst som Maksima og Minima for Jernbanetakster ere, fordi disse berøres af Forhold, som ere saa variable, at alene af den Grund Administrationen bør kunne skride til Ændringer. Og hver Gang man skrider til en Ændring af Taksten, ligger der tillige deri et Forsøg, saa afgjort et rent Forsøg, som maaske lidt tidligere eller senere kan vise sig at være forfejlet, og som man derfor igen bør kunne komme bort fra. For et Aktieselskab vilde der endda være noget mindre Betænkelighed ved fæstnede Takster, eftersom et Aktieselskab saa rent og klart stiler efter Udbytte, at Aktionærerne ganske sikkert ret villig vilde gaa med til saadanne Forandringer, som kunde give mere Udbytte. Men for saa vidt Statsbanerne ogsaa ønske, at deres Baner skulle give et Udbytte, saa gaar det sikkerlig ikke an at fiksere hverken Maksimums- eller Minimumspriserne og da særlig ikke Maksimumspriserne. Saa meget mindes jeg da, at da vi sidst vedtoge denne Lov, blev den ganske almindelig modtagen med saa stor Tilslutning ogsaa her i Tinget, fordi man gerne kommer hjem til sine Vælgere og fortæller, som det ogsaa lød rundt i Landet: „Nu komme vi hjem til eder med nogle rare, lave Jernbanetakster“. Dette ville Vælgerne gerne høre. Men naar saa senere Rigsdagen bliver klar over, at man er gaaet saa langt ned, at nu kan det ikke længere

gaa, for nu faa vi intet Udbytte af vore Baner, saa er det selvfølgelig altid noget mindre behageligt at skulle tilbage til Vælgerne og sige: „Vi ere nødte til at forhøje Takterne igen“. Vi have jo ogsaa allerede hørt Beklagelser over de Forhøjelser, som her er Tale om.

Denne min Opfattelse gjorde jeg den Gang gældende, og jeg tror, jeg fik den ret hurtig bekræftet, for siden vi vedtog de nugældende Takster, tror jeg ikke, der paa dette Omraade egentlig har lydt en eneste Stemme her i Rigsdagen, som er gaaet i anden Retning, end at vi ere gaaede for vidt, og at vi maa se igen at faa Taksterne noget op. Den første Gang, dette kom stærkt til Orde, blev det udtalt af den ærede Kultusminister, der den Gang var Ordfører for en Finanslov, som godt kunde behøve, hvad vore Finanslove ofte trænge til, lidt større Indtægter. Han udtalte da som sin Formening, at man nok kunde finde sig i Finansloven, som den var, og ogsaa nogle Nedgange i Indtægter, som han mente bebudedes fra anden Side, thi vi havde forskellige Veje, ad hvilke vi kunne vente at faa flere Indtægter, og han nævnede ganske særlig, at forøgede Indtægter kunne naas paa Statsbanernes Omraade ved at gaa til noget forhøjede Takster. Jeg glædede mig over disse Udtalelser og gav dem ogsaa min Tilslutning, husker jeg. Men jeg føjede rigtignok til, at desværre troede jeg ikke, at det, selv om han og andre kom til en saadan Erkendelse, vilde sætte noget særlig dybt Spor; naar vi stode over for at skulle have Taksterne forhøjede, og det har jeg da ogsaa, forekommer det mig, faaet bekræftet nu. De Forhøjelser, her er Tale om, ere ganske sikkert paa de Omraader, hvor det virkelige betyder noget, og hvor man vel at mærke tillige kan gaa til Forhøjelse uden at have Udsigt til en Reduktion af Trafikken og dermed en tilsvarende Formindskelse af Indtægterne, de ere der saa ubetydelige, at de ikke ville føre til nogen væsentlig større Indtægt. Man kunde sikkert godt være gaaet til de Kilometer-takster, som Regeringen foresløg, selv om man strøg den samtidig tænkte Indførelse af Dobbeltbilletter. Jeg er vis paa, at det ikke vilde have formindsket Trafikken det allermindste. Dette at lade Staten binde Administrationen til Takster er derhos særlig unødvendigt her i vort Land. Det er jo ganske betegnende, at der neppe er noget Sted i Verden, hvor man er faldet paa saadant noget som lovbundne Statsbanetakster; vi ere maaske det eneste